

درسنامه درس شانزدهم

دانش زبانی

در درس های قبل یاد گرفتیم که گوش دادن با شنیدن تفاوت دارد و خوب گوش دادن یک مهارت است که با تمرین زیاد این مهارت را کسب می کنیم . در این درس یاد می گیریم دیدن و نگاه کردن نیز باهم فرق دارد زیرا دیدن امری است غیر ارادی ولی نگاه کردن امری است که ما به صورت ارادی و با دقت انجام می دهیم وقتی ما چشمانمان را باز می کنیم همه چیز را غیر ارادی می بینیم ولی وقتی می خواهیم کتاب یا لباس بخریم با دقت به آن نگاه می کنیم . با خوب و دقیق دیدن یک پدیده شناخت ما در مورد ما در مورد آن دقیق تر و کامل تر می شود زیرا خوب دیدن ، دقت در پدیده های جهان هستی است ضرب المثل « شنیدن کی بود مانند دیدن » بیانگر اهمیت خوب دیدن در فرهنگ ما ایرانی ها است . به طور کلی پرسشگری حاصل خوب دیدن و خوب شنیدن است . دانشمندان و نویسندگان موفق ، کسانی بوده اند که از کنار پدیده ها بی تفاوت نگذشته اند . مثال: وقتی که شما از پنجره به بیرون نگاه می کنید نگاه شما چندان دقیق نیست اما وقتی که در آزمایشگاه علوم به یک آزمایش نگاه می کنید سعی می کنید آزمایش را به دقت مشاهده کنید .

بیشتر بدانیم

حروف ربط دو دسته هستند :

(۱) بعضی از حروف ربط بین دو جمله می آیند و دو جمله را به هم پیوند می دهند مانند (و / اما / ولی / ولیکن / پس / سپس و ...) می باشد .

مثال : بچه ها تلاش می کردند (اما / ولیکن / ولی) امیدوار نبودند .
پلنگ دو رنگ است (یا) خود پری است .

(۲) بعضی از حروف ربط ممکن است ابتدای جمله داخل یک جمله پایین دو جمله بیایند و جمله ای را به جمله دیگر وابسته کند مانند : اگر / تا / چون / که / زیرا و ...
مثال : - تا به پدیده ها خوب نگاه نکنید آنها را نمی شناسید .
- اگر طبیب ماهر شدی ، علت آن را خواهی دانست .

تحقیق

به معنی جستجو برای کسب آگاهی های جدید و حقیقی با روش علمی است . تحقیق تلاشی است که انسان برای پی بردن به یک حقیقت و کشف یک ناشناخته و با یافتن یک سوال انجام می دهد .
مراحل تحقیق عبارتند از :

۱) انتخاب موضوع : بهتر است موضوع ، مورد علاقه ی فرد محقق باشد تا انگیزه ی کافی برای تحقیق داشته باشند .

۲) گرد آوری اطلاعات : یکی از روش های گرد آوری اطلاعات ، مطالعه و استفاده از منابع (کتاب ، اینترنت و ..) تمام منابع اطلاعاتی که در علوم پایه سوم خوانده اید است .

۳) یادداشت برداری : یادداشت برداری و خلاصه نویسی کلمات مهم و اصلی متن مورد مطالعه یکی از گام های موثر و ارزنده است .

۴) مرتب کردن یادداشت ها : پس از تکمیل یادداشت برداری ، آنها را طبقه بندی و مرتب کنیم تا بتوانیم از آن ها درست و مناسب در نوشته ی خود استفاده کنیم .

۵) معرفی دقیق منابع در پایان کار : در پایان کار منابع مورد استفاده (نام نویسنده ، عنوان کتاب ، ناشر ، تاریخ انتشار و ...) باید ذکر شود .

بیشتر بدانیم

شاعر ادیب ، روزنامه نگار ، نویسنده و سیاستمدار معاصر ایرانی محمد تقی بهار (ملک الشعراى بهار) در سال ۱۲۶۵ شمسی در مشهد مقدس به دنیا آمد . او شش دوره نماینده ی مجلس و سال ها استاد ادبیات دانشسرای عالی بود . آثار منثور و منظوم او متنوع است . مهم ترین اثر بهار ، دیوان اشعار اوست . سبک شناسی ، تصحیح تاریخ بلعمی ، تصحیح جوامع الحکایات عوفی از آثار وی می باشد .

تمرین

۱) عبارت های زیر را بخوان و به طور مناسب در جدول بنویس ؟

تابلوی نقاشی / بارش برف / فیلم آموزشی / چراغ راهنما / نقشه ی ایران / ساعت / خواندن کتاب / آئینه

نگاه کردن	خوب دیدن

۲) عبارت شنیدن کی بود مانند دیدن با کدام موارد زیر هم مفهوم است ؟

الف) شنیدن و دیدن ارزشمند هستند .

ب) شنیدن مهم تر از دیدن است .

ج) دو گوش داریم پس باید بهتر بشنویم .

د) دیدن اطلاعات بیشتری نسبت به شنیدن به ما می دهد .

۳) مفهوم دو بیت زیر را در چند جمله بیان کنید ؟

علم ، نگر ره به کجا می بُرد
هر کس از علم و هنر سود بُرد

تا کُره ی ماه تو را می برد
راه به سَر منزلِ مقصود بُرد

۴) در درس ۱۶ هرچه می توانی عبارت کنایی پیدا کن و معنی آن ها را بنویس ؟

۵) در شعر چشمه و سنگ کلمات مخفف و کلمات متضاد را پیدا کن و بنویس ؟

۶) در درس ۱۶ سه جمله پیدا کن ، که حرف ربط در اول جمله بین دو جمله به کار رفته باشد ، اما دو جمله را به هم پیوند داده باشند ؟

۷) در هر جمله ، یک یا چند غلط املائی وجود دارد آن ها را پیدا کن و درست آن ها را بنویسید ؟

- باید بگزاریم بیشتر به بازی برود . درس و مشق او را به خود من واگذار کن .

- اینک به شکرانه ی این رهمتِ بزرگ الهی باید نذری بدهیم .

- عبدالله برخواست و نگاهی به بیرون افکند ، طیب هیرت زده به چهره ی حسین نگریست .

- پاسخ پرسش های پی در پی حسین را دادن ، طاب و توان می خواهد .

۸) درباره ی کتاب های فرهنگ لغت تحقیق کنید و یکی از آن ها را در چهار خط معرفی کنید ؟

تست های درس

۱) با توجه به بیت زیر به سوال های ۱ تا ۳ پاسخ بدهید ؟

علم ، نگر ره به کجا می برد
بیت چند جمله است ؟

الف) ۱ جمله ب) ۲ جمله ج) ۳ جمله د) ۴ جمله

۲) کدام گزینه مفعول بیت های زیر را نشان می دهد ؟

الف) علم ، تو ، ماه ب) علم ، ره ، تو ج) ره ، گرّه ، تو د) ره ، ماه ، تو

۳) چند مخفف درست است ؟

الف) کلمه ی مخفف ندارد ب) ۱ مخفف ج) ۲ مخفف د) ۳ مخفف

۲) روز پزشکی در تقویم چه روزی است ؟

الف) تولد زکریای رازی ب) تولد ابوعلی سینا ج) تولد خوارزمی د) تولد ابوریحان

۳) اگر کلمه های زیر را به ترتیب حروف الفبا مرتب کنیم کدام کلمه سومین مرتبه می آید ؟

الف) توانستن ب) می توانم ج) توانایی د) بتوانیم

۴) در عبارت زیر چند غلط املائی وجود دارد ؟

عبدالله برخواست و نگاهی به بیرون افکند و گفت : « هنگامی که به سفارش طیب حسین را از پیش تو به اطاق دیگر بردیم او دو سه روزی خواب نداشت .

الف) ۱ غلط ب) ۲ غلط ج) ۳ غلط د) ۴ غلط

۵) قافیه در بیت زیر کدام است ؟

هر کسی از علم و هنر سود بُرد
راه به سر منزل مقصود بُرد

الف) بُرد ، بُرد ب) علم ، هنر ج) سود ، مقصود د) هنر ، سر

۶) نویسنده کتاب « مرد هزار ساله » کیست ؟

الف) اسفندیار معتمدی ب) محمود میرکیانی ج) رضا حجت د) احمد بهمینار

۷) کدام واژه با بقیه در یک گروه قرار می گیرند ؟

الف) انتقال ب) نقل ج) منتقل د) منقل

۸) در تصویرخوانی پس از درک محتوا و ارتباط میان اجزای تصویرها باید آن را مشخص کرد .

الف) موضوعات ب) کاستی ج) سیر داستانی د) سیر منطقی

۹) « که » در کدام گزینه حرف ربط بین دو جمله است ؟

- الف) نجنبیدم از سیل زور آزمای
 ب) بسی کند و کاوید و کوشش نمود
 ج) برو کارگر باش و امیدوار
 د) گزینه الف و ب

۱۰) پیام شعر « چشمه و سنگ » چیست ؟

- الف) پایداری و استقامت کردن در کارها ب) در راه رسیدن به هدف نا امید نشدن
 ج) در راه رسیدن به هدف تلاش و کوشش نمودن د) همه موارد
 ۱۱) منظور بیت زیر کدام است ؟

– گرت پایداری است در کارها

شود سهل پیش تو دشوارها

- الف) اگر در امور زندگی پافشاری نکنی ، مشکلی پیش نمی آید
 ب) اگر در زندگی مشکلی داری ، پایداری کن
 ج) مقاومت در برابر رنج ها و سختی ها برای تو سودی ندارد
 د) با پایداری و مقاومت ، سختی ها بر تو آسان می شود

* والدین سنجی :			
ن	ت	ق	خ

۱) فرزندم به زندگی افراد بزرگ و دانشمندان علاقه مند شده است

۲) به سوالات این درس با علاقه پاسخ داد .

۳) مراحل تحقیق و پژوهش را به خوبی یاد گرفته است .

* خودسنجی درس شانزدهم :			
ن	ت	ق	خ

۱) درباره ی عامل موفقیت افراد بزرگ همچون ابوعلی سینا اطلاعاتی کسب کردم

۲) با قرار گرفتن حرف ربط در جاهای مختلف جمله آشنا شدم.

۳) به تحقیق و پژوهش علاقه مند شدم .